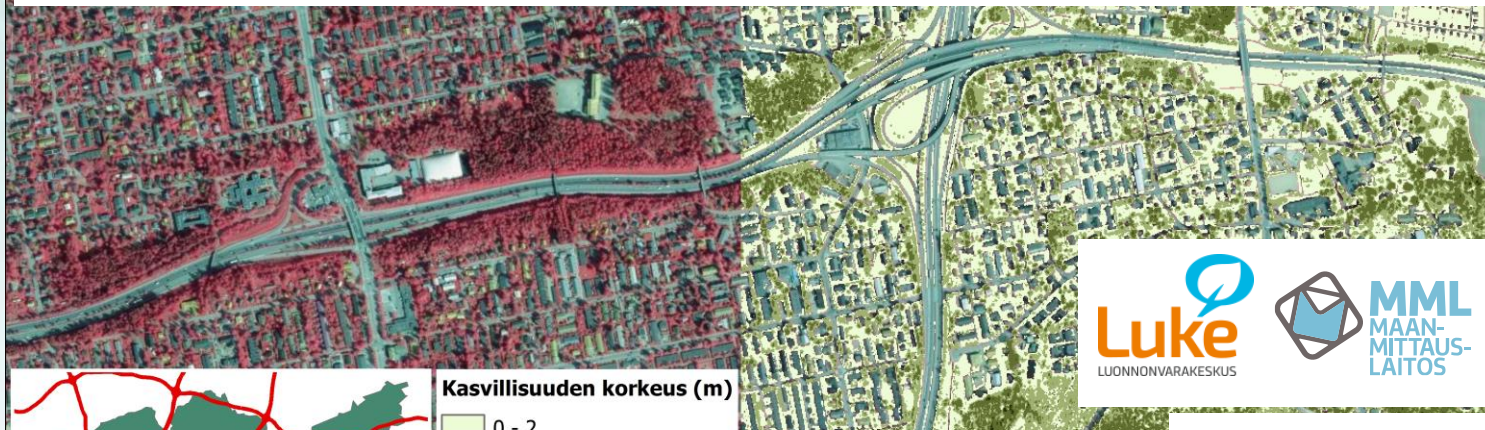

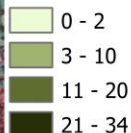
Rakennetun ympäristön tarkan resoluution maanpeiteaineisto

Arto Viinikka, Maija Tiitu ja Natalia Erfving, Suomen ympäristökeskus (SYKE)

20.1.2022

Kasvillisuuden korkeus (m)

Luke
LUONNONVARAKESKUS

MML
MAAN-
MITTAUS-
LAITOS

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

**Nappaa
hiilestä
kiinni**

MAANKÄYTTÖSEKTORIN
ILMASTORATKAISUT

Maa- ja metsätalousministeriö

metsäkeskus

Tavoite

- Tuottaa automatisoitu menetelmä tarkan resoluution (2m) maanpeiteaineiston muodostamiselle
 - Yleistettävyyys valtakunnalliseksi (taajama-alueille)
 - Jatkuva päivitys
- Aineistossa keskityttiin etenkin **kasvillisuuden** erottamiseen **rakennetusta** alueesta, jonka jälkeen aineisto luokiteltiin erilaisiin maanpeiteluokkiin.
- Maanpeiteaineisto tullaan vielä yhdistämään maankäyttöaineistoon

Menetelmä

Menetelmä sisältää seuraavat osiot:

1. Kasvillisuuden ja rakennetun maanpeitteen erottaminen NDVI-kasvillisuusindeksin perusteella
 - Testattu myös UNET-neuroverkkomallinnusta pinnoitetun ja pinnoittamattoman maanpeitteen erottamiseen
2. Kasvillisuuden luokittelu laserkeilausaineiston puustoiseen alueeseen ja matalaan kasvillisuuteen
3. Maanpeiteaineiston täydentäminen muilla, olemassa olevilla paikkatietoaineistoilla
4. Lopullisen maanpeiteaineiston muodostaminen

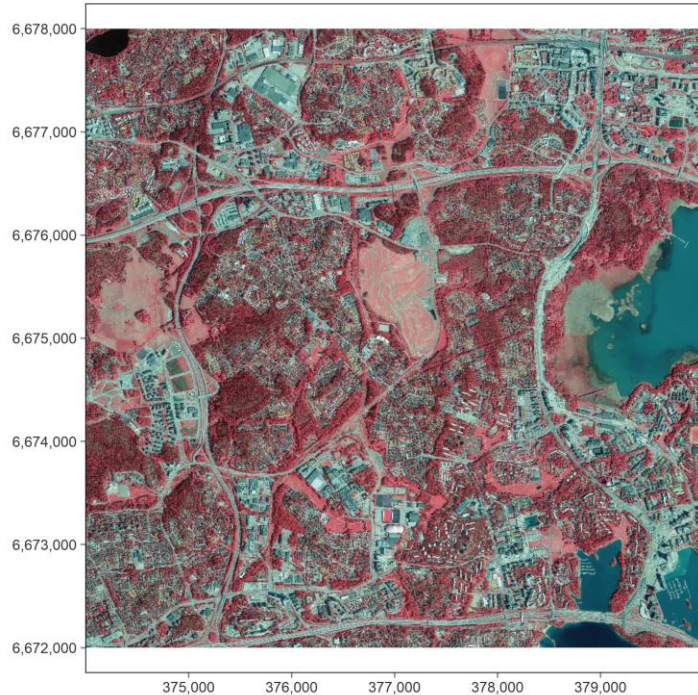
Lahtöaineisto

Taulukko 1. Tarvittavat lähtöaineistot

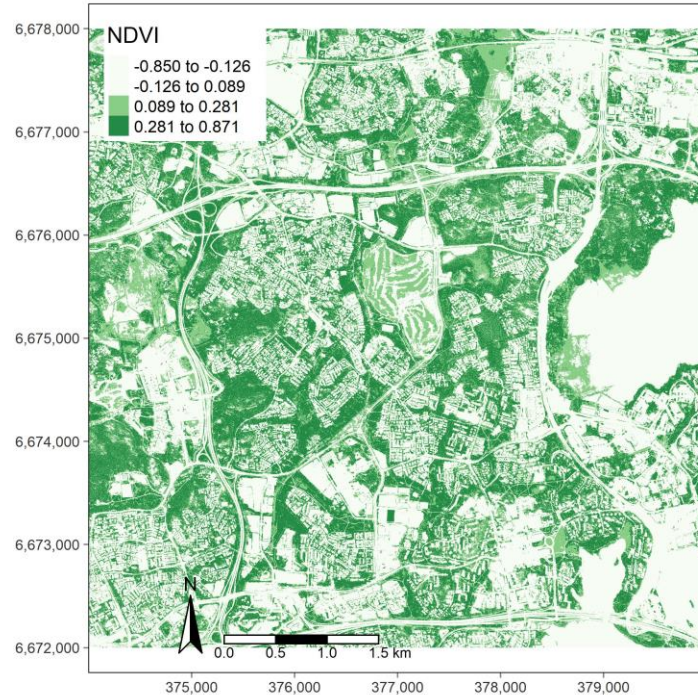
Aineisto	Aineistolähde	Käyttötarkoitus
RGBN ortokuvat (0,5 m)	MML	NDVI-kasvillisuusindeksin määrittäminen rakennetun ja kasvillisuuden erottamiseen
Pistepilviaineisto (5p/m2 ja 0.5p/m2)	MML	Puustoisien ja matalan kasvillisuuden erottaminen
Pellot	MML Maastotietokanta	Peltojen tunnistaminen
Niityt	MML Maastotietokanta	Niittyalueiden tunnistaminen
Suot	MML Maastotietokanta	Soiden tunnistaminen
Avokalliot ja kivikot	MML Maastotietokanta	Avokallioiden ja kivikkojen tunnistaminen
Vesistöt (Ranta10)	Järvi10	Järvien tunnistaminen
	Joki10	Jokien tunnistaminen
	Meri10	Merialueiden tunnistaminen
Rakennukset	MML Maastotietokanta	Rakennusten tunnistaminen
Hietikot	MML Maastotietokanta	Hiekkaisten alueiden täydentäminen paljaan maan / matalan kasvillisuuden luokkaan
Uimarannat, uimapaiikat ja talviuintipaikat	LIPAS-pisteet, Jyväskylän yliopisto	Hietikot-apuaineiston täydentäminen hiekkarannoilla
Urheilu- ja virkistysalueet	MML Maastotietokanta	Hietikot-apuaineiston täydentäminen hiekkarannoilla
Tie- ja katuverkko	Digiroad	Ajoratojen tunnistaminen pinnoitetun alueen täydentämiseksi

1. Kasvillisuuden ja rakennetun maanpeitteen erottaminen

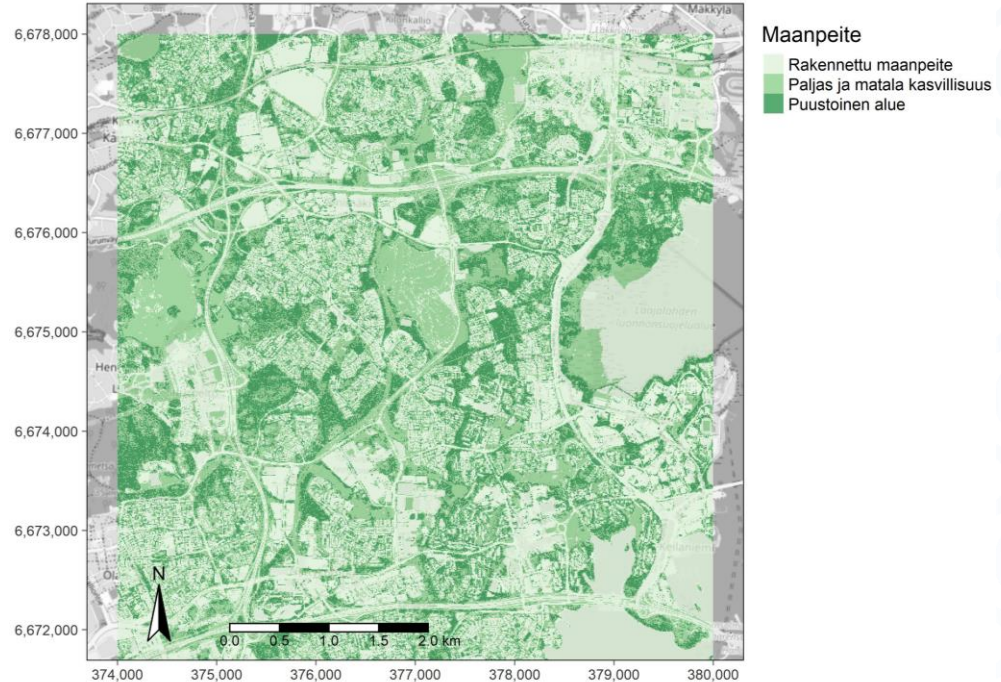
Kuva 1. RGBN ortokuva (0.5m resoluutio)

Kuva 2. RGBN ortokuvasta johdettu NDVI-kasvillisuusindeksi

2. Kasvillisuuden luokittelu puustoiseen alueeseen ja matalaan kasvillisuuteen

Kasvillisuus luokiteltiin puustoiseen alueeseen (>5m), sekä paljaaseen ja matalan kasvipeitteen alueeseen (<5m) hyödyntäen MML:n valtakunnallista pistepilviaineistoa (5p/m²)

Kuva 3. Maanpeiteaineisto luokiteltuna kolmeen luokkaan. Huomiona, että vesi luokituu läpäisemättömäksi ja pitää maskata vielä erikseen vesiaineistolla

3. Maanpeiteaineiston täydentäminen muilla, olemassa olevilla paikkatietoaineistoilla

Edellä muodostettua maanpeiteaineistoa (rakennettu alue, paljas ja matalan kasvillisuuden alue ja puustoinen alue) tarkennettiin ja täydennettiin useilla saatavilla olevilla maanpeiteaineistoilla lopullisen luokituksen muodostamiseksi (Taulukko 2).

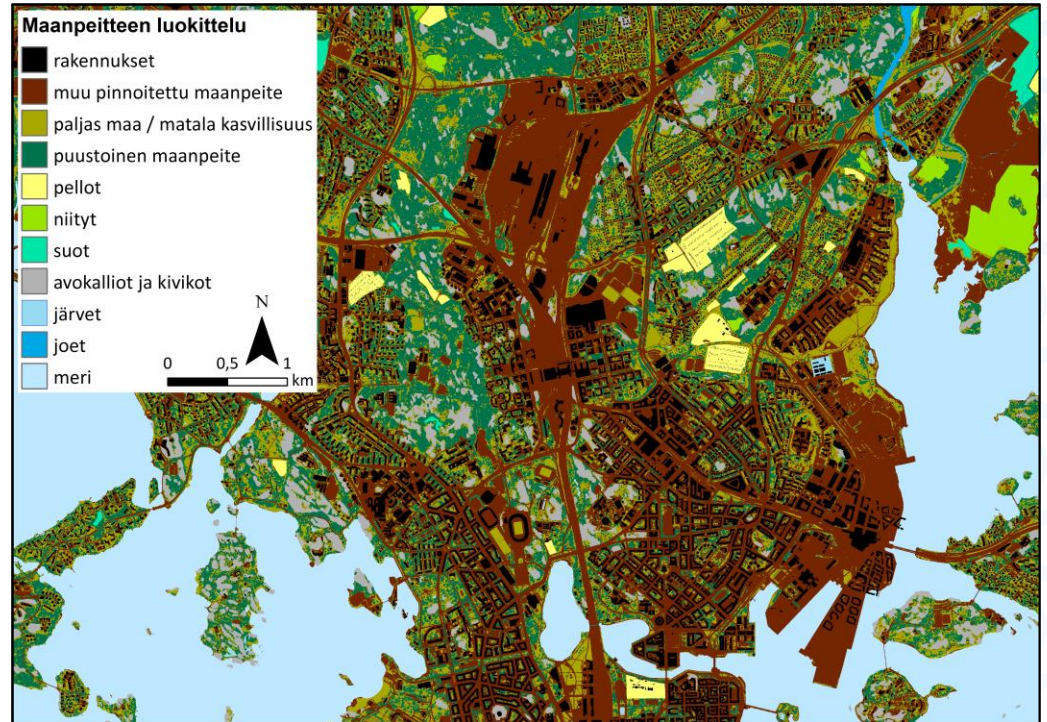
Taulukko 2. Lopullinen maanpeiteluokittelu

Pääluokka	Alaluokka	Aineistolähde
Pinnoitettu maanpeite	Rakennukset	MML Maastotietokanta
	Muu pinnoitettu maanpeite	SYKE, MML, Digiroad
Avoin kasvillisuus	Niityt	MML Maastotietokanta
	Paljas maa tai matala kasvillisuus	SYKE, MML, Jyväskylän yliopisto
Puustoinen	Puustoinen maanpeite	SYKE, MML
Maatalousmaat	Pellot	MML Maastotietokanta
Suot	Suot	MML Maastotietokanta
Avokalliot ja kivikot	Avokalliot ja kivikot	MML Maastotietokanta
Vesistöt	Järvet	Järvi10
	Joet	JokiViiva10, JokiAlue10
	Meri	Meri10

4. Lopullisen maanpeiteaineiston muodostaminen

Kuva 5. Lopullisten aineistojen pinoaminen

Kuva 6. Lopullinen maanpeiteaineisto Helsingin alueelta